

pet bijelih stepenica

**anton kats • július koller •
rene matić • niko mihaljević •
ana opalić • laure prouvost •
škart • tizintizwa kolektiv**

KUSTOSICE **što, kako i za koga / whw i
ana kovačić**

OTVORENJE

subota • 22.3.2025 • 19 h

klet • ilica 73

ZVUČNI PERFORMANS **antona katsa**

I NASTAVAK DRUŽENJA UZ DJ SETOVE

LOKACIJE RADOVA

klub booksa / **rene matić** •

centar mladih ribnjak / **škart** •

draškovićeva 31 / **niko mihaljević** •

ured whwa, bogovićeva 1/8 / **ana opalić** •

knjižnica i čitaonica bogdana ogrizovića

/ **anton kats** • fasada kic-a / **július koller** •

kino kinoteka / **tizintizwa kolektiv** •

koncertna dvorana vatroslav lisinski

/ **laure prouvost**

niko mihaljević • IZVEDBE 24.3. i 27.3.

u 20 h u draškovićevoj 31

izložba traje do 26.4.2025.

*U pekaru se uspinjalo pet bijelih stepenica i
ja sam duboku uvlačio mirise
bez potrebe da budem dobrohotan.
Miran da me tu neće poniziti.*

U fragmentu pjesme **Vlade Kristla** *Pet bijelih stepenica* (1961.) pjesnik slijedi miris kruha ulazeći u pekaru u koju vode spomenute stepenice. Pekarju doživljava kao mjesto koje je poznato, bez prijetnje, prostor mira, prostor koji od njega ne traži da bude išta drugo nego on sam, kao takav prostor mogućnosti. Kao i u drugim radovima ovog legendarnog avangardnog umjetnika, pjesnika i filmaša, prostori mogućnosti nisu jednoznačni — upijajući utjehe, od nečega se i odustaje.

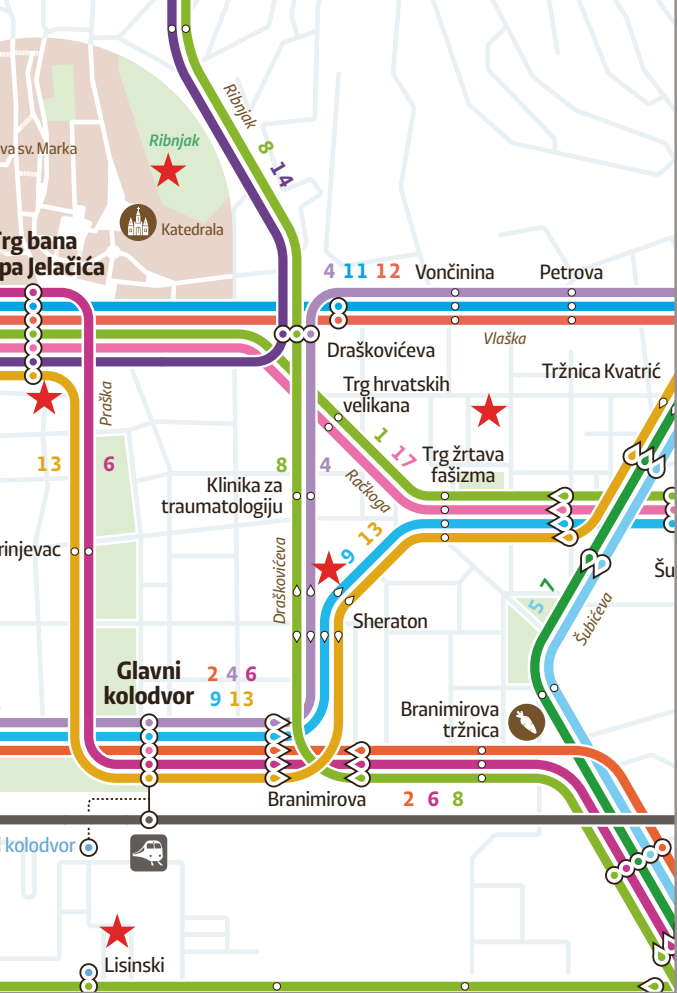
Uzimajući ovu pjesmu kao inspiraciju za izložbu koja se dešava u prostorima grada, metaforu stepenica shvaćamo kao poziv. Izložba istovremeno nešto nudi, ali i traži u zamjenu, bez jasnoće što se nalazi na kraju puta. U istraživanju grada u potrazi za radovima izloženim na različitim lokacijama i svladavajući izazov različitih radnih vremena, ostajući kod stepenica iz **Kristlove** pjesme, zanima nas kompleksnost prostora koji se otvara ako te stepenice pređemo, prostor tenzije, prkosa i utjehe, poezije i nasilja, zavodjenja i prevare, inspiracije i razočaranja. Postavljeni u dijalogu i povezanosti s mjestima na kojima su izloženi, predstavljeni radovi ukazuju na emocionalne tonalitete pojedinih mjesta i njihove različite načine gostoljubivosti. ●

rene matić

DETALJ MAPE ZAGREBAČKOG JAVNOG PRIJEVOZA LUBAZNOŠĆU AUTORA — JUG CEROVIĆ & ROBERT ČANAK

- ana opalić**
ured udruge
što, kako i za koga/whw •
bogovićeve 1, 8. kat
- anton kats**
knjižnica i čitaonica
bogdana ogrizovića •
preradovićeve 5
- július koller**
kulturno informativni centar -
KIC • preradovićeve 5
- tizintizwa kolektiv**
kino kinoteka •
kordunska 1

- rene matić**
booksa •
martićeva 14 d
- škart**
centar mladih ribnjak •
park ribnjak 1
- niko mihaljević**
draškovićeve 31
- laure prouost**
koncertna dvorana
vatroslava lisinskog •
trg stjepana radića 4

ILYICH

Listening Hymns / Himne za slušanje • performativni arhiv govorene riječi, 2025.

Listening Hymns su proizašle iz umjetnikovog višegodišnjeg istraživanja zvuka i slušanja kao generativne prakse. Selekcije iz arhiva umjetnik predstavlja kroz radijske emisije, sveučilišna predavanja, zvučne meditacije, sesije za slušanje te kazališne i glazbene izvedbe pod različitim umjetničkim imenima. U Kleti umjetnik izvodi performativnu intervenciju pod umjetničkim imenom **ILYICH**. Tijekom izložbe, rad *Listening Hymns* nastavlja živjeti u knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića kao interaktivna zvučna instalacija. (ANTON KATS)

ANTON KATS

Zvučna rešetka / Sonic Lattice • interaktivna zvučna instalacija, 2025.

Sonic Lattice interaktivna je instalacija koja poziva publiku na angažirano razmatranje raznolikih arhitektura slušanja. Instalacija sadrži snimku izvedbe *Listening Hymns* s otvorenja izložbe *Pet bijelih stepenica*—improviziranu zvučnu kompoziciju koja amplificira glasove bell hooks, Chicka Coree, Jamesa Baldwina, Octavie Butler, Paula Kivela, Ruth Wilson Gilmore, Ursule K. Le Guin i drugih. Stvarajući prostor u kojem se slušanje i čitanje prepliću, *Sonic Lattice* okuplja knjige relevantnih autora i aktivista, pozivajući posjetitelje na refleksiju, osluškivanje i uranjanje u zvuk, govorenu riječ i tekst. Knjige će ostati u knjižnici i nakon završetka izložbe. (ANTON KATS)

Anton Kats (rođen 1983. u Hersonu, Ukrajina, živi u Berlinu) djeluje kao umjetnik, glazbenik i edukator kroz širok raspon medija. Također poznat pod fluidnim izvođačkim identitetom **ILYICH**, *Katsova* praksa proizlazi iz svakodnevice, oslanjajući se na složene narative njegovog rodnog susjedstva u južnom ukrajinskom lučkom gradu Hersonu. *Katsovo* je stvaralaštvo široko predstavljeno, između ostalog u Haus der Kulturen der Welt, steirischer herbst, SAVVY Contemporary, Serpentine Galleries i Tate Modern. Sudjelovao je na dokumenti 14 te nastupao na festivalima Roskilde, Fusion i Sonic Acts. Doktorirao je na Goldsmiths koledžu, Sveučilište u Londonu, te je trenutno stipendist Berlinskog programa umjetničkog istraživanja (2024–25).

IG: @katsmonaut / @ilyich.now

www.antonkats.net

JÚLIUS KOLLER

Upitnik kulturna situacija (U.F.O.) / Otazníková kultúrna situácia (U.F.O.) • 1992.

lateks boja na tekstilu, faksimil

LJUBAZNOŠĆU Društvo Július Koller, Bratislava

Od 1969. nadalje, upitnik je postao zaštitni znak, tematski motiv i medij Júliusa Kollera—reakcija na društveno-političku nestabilnost u Čehoslovačkoj nakon Praškog proljeća. Za Kollera, upitnik

je istovremeno bio znak komunikacije i simbol: “Upitnik sam koristio kao simbol na različite načine, aplicirajući ga na različite materijale i na različita mjesta.” Njegov izbor tog znaka proizašao je iz promišljanja o odnosu pojedinca prema kolektivu i o širem odnosu čovjeka prema svijetu. Upitnik nije služio samo kao znak koji propituje društvenu i političku situaciju; njegovo značenje bilo je univerzalno i dublje. (JÚLIUS KOLLER SOCIETY)

Július Koller (rođen 1939. u Piešťany, umro 2007. u Bratislavi) smatra se jednim od najvažnijih predstavnika slovačke opozicijske umjetničke scene 1960-ih. Pod utjecajem situacionističkih ideja, **Koller** je provodio efemerne akcije poznate kao anti-happeninzi, koje su se odvijale u javnim i privatnim prostorima. Imao je brojne samostalne izložbe, uključujući one u Kölnischer Kunstverein (2003.), Kunstraumu München (2004.) i Slovačkoj nacionalnoj galeriji u Bratislavi (2010.). Sudjelovao je na 23. Bijenalu u São Paulu (1996.) i na 50. Bijenalu u Veneciji (2003.). Godine 2014., u suradnji s Muzejom moderne umjetnosti u Varšavi, Muzejom moderne umjetnosti Stiftung Ludwig Wien (mumok) i Kontakt kolekcijom, Július Koller Society predstavlja njegovu prvu međunarodnu retrospektivu *One Man Anti Show* (2016.–2017.).

RENE MATIĆ

Amelia u krevetu / Amelia in Bed, Dalston • fotografija, 2024.

Fiantain pleše u Zodiac Baru / Fiantain Dancing in Zodiac Bar, Euston • fotografija, 2023.

Banka hrane / Food Bank, Dalston • fotografija, 2024.

Glastonbury poljubac / Glastonbury Kiss • fotografija, 2024.

365 • zvučni rad, 2024.

LJUBAZNOŠĆU **Rene Matić** i galerija Arcadia Missa, London

365 (2024.) je zvučni rad izvorno osmišljen u odnosu na specifičnosti prostora za koji je nastao—CCA u Berlinu, smještenog uz Memorijalnu crkvu cara Wilhelma. U radu su korišteni isječki snimki crkvenih zvona i korala. Izvorna zvona bila su izlivena od rastopljenih topova, da bi kasnije bila ponovno pretopljena u ratne svrhe. **Matić** isprepliće različite zvučne pejzaže—od crkve, vijesti, osobnih razgovora, skandiranja na prosvjedima, otkucaja srca do pop pjesama—stvarajući kolaž koji svjedoči dubokoj rascijepljenosti suvremenog društva. (CCA BERLIN)

Za *Pet bijelih stepenica*, **Rene Matić** predstavljaju izbor iz fotografske serije koja bilježi izrazito osobne prizore istražujući fascinantly sjecište tijela, identiteta i izraza političke pripadnosti usred globalnog uspona desničarskog populizma. Za **Rene Matić**, ovi radovi utjelovljuju subverzivnu dimenziju svakodnevice—sastavljeni od trenutaka uhvaćenih u poljupcima i grafitima, od prizora iz pubova, s ulica, zabava i prosvjeda.

anton kats

ana opalić

niko mihaljević

Rene Matic (rođeni 1997. u Peterboroughu, žive u Londonu) londonski su umjetnici i pisci čija praksa obuhvaća fotografiju, film i skulpturu, spajajući ih u prostor koji sami opisuju kao gestu bilježenja i odavanja počasti onome što postoji između.

NIKO MIHALJEVIĆ

Singing Snake (Sometimes Staged) • performativna izvedba, 2025.

Singing Snake (Sometimes Staged), u slobodnom prijevodu *Zmija koja pjeva (ponekad inscenirana)*, proceduralna je opera čiji je libreto određen formalnim sustavom—abecednim popisom riječi utemeljenom na likovnoj kritici napisanoj o ranijoj iteraciji rada, *Anti-ambijent ceremonijalnih cigareta*. Rad nastavlja istraživati ograničenja jezika: ispjevavanjem popisa riječi značenje prelazi iz egzaktnog i doslovnog u ambijentalno i osjetilno, dok konceptualni autoreferencijalni aspekt teksta ostaje u pozadini. Novi tekstualni predložak adaptiran je na engleski jezik, koji otvara nove dimenzije zvučnosti. Ovdje forma postaje sadržaj, a izvedbeno-muzičke varijacije razvijaju se kroz formiranje proširenog ansambla.

Singing Snake (Sometimes Staged) autorski je koncipirao **Niko Mihaljević**, a ansambl čine **Ivana Bojanić** u ulozi dekonstruiranog likovnog kritičara, **Miodrag Gladović** kao trombonist, **Leonardo Losciale** kao trianglist te **Niko Mihaljević** kao organetist. Izvest će se izbor stranica iz libreta: 2–3, 6–7, 8–9, 16–17 i 18–19.

Prvih 15 riječi iz partiture Anti-ambijent ceremonijalnih cigareta • 2025.

Na izlog buduće galerije u Draškovićevoj 31 aplicira se prvih 15 riječi iz partiture *Anti-ambijent ceremonijalnih cigareta*, koja je u svom izvornom obliku bila neka vrsta pogovora umjetničke knjige/kataloga izložbe **Nike Mihaljevića** *Napusti zdjelu i kreni prema ptici (vraćam se odmah)* / *Leave the Bowl and Head Toward the Bird (Be Right Back)*. Izložba je bila posvećena slikaru i mistiku **Ivanu Žutom**, a održana je u Galeriji SC 2024. Umjesto klasičnog pogovora, katalog je sadržavao abecedni popis svih riječi preuzetih iz likovne kritike napisane o samoj izložbi. Taj popis postao je partitura za izvedbeni rad koji su muzički interpretirali **Ivana Bojanić** (glas) i **Niko Mihaljević** (organetto).

Intervencija na izlogu odražava stalnu transformaciju rada: pogovor se izvedbom transformirao u partituru, a sada se pak transformira u uvećanu grafiku u javnom prostoru. Riječi se više ne izvode, već komuniciraju u javnom prostoru. Značenje im se mijenja—uspostavlja se novi odnos označitelja i označenog—pojedine riječi rezoniraju s budućom namjenom izložbenog prostora na čiji su izlog aplicirane. (NIKO MIHALJEVIĆ)

Niko Mihaljević (rođen 1985. u Splitu, živi u Zagrebu) je interdisciplinarni umjetnik, grafički dizajner i predavač. Zanima ga svakodnevno i onostrano, bilježenje i arhiviranje, eksperimentalna zvučna kompozicija i izvedba, pop muzika i avangarda, jezik i tipografija, humor i

apsurd. Neki njegovi radovi su: permutacijska net-art kompozicija s trajanjem od 130 godina; osnivanje *Muzeja kristalne lubanje*; eksperimentalna karaoke izvedba za improvizacijsko zviždukanje; filozofski dijalog koji dokazuje da je otok Prvić kopno sa svih strana okruženo morem. Magistrirao je na Werkplaats Typografie (ArtEZ Institute of the Arts) u Arnhemu, Nizozemskoj. Dobitnik je Nagrade *Radoslav Putar* (Young Visual Artists Awards).

ANA OPALIĆ

Carbon Based Love, 2025. • videozapisi, fotografije i zvučna instalacija

Carbon Based Love niz je bilješki o drveću i obitelji, ispričan kroz videozapise, fotografije, zvučnu instalaciju i kratke tekstove. Ovi fragmenti tvore priču o dubokim emotivnim odnosima, nasljeđu, osjećaju pripadnosti, odgovornosti i promišljaju svijet koji ostavljamo za sobom.

“Od kad te više nema, našu obitelj zamijenile su četinjače. Borovi. Obilazim ih s nježnošću”.

Izložene fragmente rada čine fotografije na koje interveniram ugljenom, maleni probni printevi na čijoj poleđini zapisujem kratke bilješke pri čitanju knjige *Elderflora, a Modern History of Ancient Trees* američkog povjesničara *Jareda Farmera*, video sniman kroz različita godišnja doba i godine, te zvučna instalacija u kojoj se isprepliću ulomci dnevnčkih zapisa i glazbena improvizacija. (ANA OPALIĆ)

Ana Opalić (rođena 1972. u Dubrovniku, živi u Zagrebu) diplomirala je TV i filmsko snimanje na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu 1997. godine. Bavi se fotografijom, video snimanjem i glazbom. Koristeći autobiografske sekvence bavi se pitanjima identiteta i pripadanja, sudbina mjesta i bilježenjem promjena u nezaustavljivom tijeku vremena. Njezin odnos prema vlastitoj okolini pomiče se od uključivanja okoline u propitkivanje kategorije identiteta do angažiranosti u priču i memoriju određenog mjesta.

LAURE PROUVOST

Leteća majka (Ptica joj brani), *Drugi dio / Flying Mother (The Bird Ban Her)*, *Drugi dio* • vunena tapiserija i ručno prošiveni konci, 2022.

LJUBAZNOŠĆU Galerije Lisson, London

Ručno šivana vunena tapiserija *Flying Mother (The Bird Ban Her)*, Prvi dio objedinjuje središnje teme umjetničke umjetničke prakse, poput migracije, prevođenja, jedinstva i promjenjive prirode jezika. Rad vodi posjetitelja kroz lebdeću naraciju u kojoj se ljudi, biljke i ptice stapaju jedno s drugim, sugerirajući međuovisnost i povezanost vrsta u doba klimatskih promjena i masovne migracije. Međutim, kako klimatske promjene sve više narušavaju migracijske rute ptica, rad završava melankoličnom notom: “Većina ptica putuje sama.”

(GALERIJA LISSON)

Laure Prouvost (rođena 1978. u Lilleu, Francuska, živi i radi u Bruxellesu). Diplomirala je na Central St Martins u Londonu 2002. godine i nastavila MFA studij na Goldsmiths koledžu u Londonu. Godine 2011. osvojila je *MaxMara* umjetničku nagradu za žene, a 2013. godine dobitnica je Turner nagrade. Jezik—u najširem smislu—prožima njezin filmski, zvučni, instalacijski i izvedbeni rad. Poznata po svojim imerzivnim, multimedijalnim instalacijama koje kombiniraju film i instalaciju na humoristične i idiosinkratične načine, Prouvost istražuje nesporazume i načine na koje se ideje gube u prijevodu. Igrajući se jezikom kao alatom imaginacije, Prouvost nastoji razbiti linearne narative i očekivane asocijacije između riječi, slika i značenja. Kombinira postojeće i izmišljene osobne uspomene s umjetničkim i književnim referencama kako bi stvorila kompleksne radove koji brišu granice između fikcije i stvarnosti.

ŠKART

Budnice, siječanj — ..., 2025.

Ciklus *Budnice* započet je sredinom siječnja 2025. godine **Škart**—pesmom za decu, davno napisanom za dječji zbor **Deca sa meseca**, primjenjivom u novom kontekstu studentskih demonstracija:

ne slušajmo odrasle

uši su im porasle

nosevi još više

gde to pogrešiš?

Neplanirano, izazvane i ubrzane novim vijestima, nastaju **BUDNICE**—svakodnevne pjesme-parole, kao mali dnevnik pobune i upozorenja da ne ponovimo ponovljeni krug političkog samouništenja. Započete u elektronskoj formi (Facebook i Instagram), ubrzo su prenesene na štampane forme naljepnica, plakata i bedževa, za ulične akcije i daljnju slobodnu distribuciju. Novac za tiskanje unutar protesta prikuplja se solidarno, inicijativom beogradskih aktivistkinja. Navika svakodnevnog buđenja uz **BUDNICE** donosi poruke podrške sa raznih strana: "Hej, upravo mislim gde je **BUDNICA** od jutros... Kako da počnem dan?!" Buđenje se nastavlja ... (ŠKART)

Grupa Škart nastala je 1990. godine u napuštenom grafičkom ateljeu Arhitektonskog fakulteta u Beogradu. Kroz 'arhitekturu ljudskih odnosa'

i rizik da greškama dođu do novih vrijednosti, uz brojne suradnice i suradnike, stalnim konstruktivnim sukobom istražuju i spajaju granične forme poezije, arhitekture, grafičkog dizajna, filma, izdavaštva, performansa, glazbe, stripa, animacije i alternativne edukacije. Predavanja, akcije, koncerte i radionice Škart izvodi diljem Europe, Amerike i Azije.

TIZINTIZWA

Pjesma veslu / A Song to the Oar

video, 02:30 min, 2024.

U Sjevernoj Africi imati gusara među precima izvor je obiteljskog ponosa. Takozvani ‘berberski gusari’ smatraju se borcima otpora, izbjeglicama i žrtvama španjolske inkvizicije koji su se vratili kako bi pljačkali upravo ona sela iz kojih su bili protjerani. No, bivše ‘gusarske republike’ Saléa i Alžira iz 17. stoljeća danas su uspavane metropole u kojima živi sve brojnija generacija mladih iz radničke klase, ali bez posla. Kako se kaže u darija arapskom: “koulshi ti galleri” — svi su u galiji, veslaju. Ipak, čak se i monoton ritam vesala može poremetiti. Za mnoge mlade Sjevernoafrikance nogometni stadion jedini je lijek protiv monotonije i, u anonimnosti mase, jedini prostor za iznošenje političkog stava i otpora. Osim što su usvojili gusarsku simboliku, ultraši (nogometne navijačke organizacije) su odigrali ključnu ulogu u Arapskom proljeću. Usred široko rasprostranjenog skepticizma prema političkim organizacijama, ultraši su postali pokretačka snaga. Godine 2011. osigurali su most prema Trgu Tahrir, a tijekom Alžirskog Hirak pokreta 2019. njihovi su poklici postali revolucionarne himne. Međutim, izvan tih eksplozivnih povijesnih trenutaka, u svakodnevnoj stvarnosti ekonomske nejednakosti i autoritarizma, jedna od glavnih tema njihovih skandiranja je ‘Hrig’, što znači ‘spaliti’, referirajući se na simbolički čin spaljivanja osobnih dokumenata prije ilegalnog prelaska Sredozemlja. Za mnoge mlade, povratak dijela europskog bogatstva i dalje ostaje jedina dostupna opcija. (TIZINTIZWA)

Tizintizwa je marokanski polidisciplinarni umjetničko-istraživački kolektiv koji djeluje kao platforma za zajedničko stvaranje i razmjenu ideja. Njihova se praksa temelji na suradnji — unutar kolektiva i s drugima — pronalazanju suglasja u razlikama te afirmaciji heterogenosti u prirodi i kulturi. Često surađuju s ruralnim zajednicama, dokumentirajući usmenu književnost, promatrajući ekološke transformacije, potičući međuregionalne razgovore i istražujući važnost međugeneracijskog prijenosa znanja te odnosa između zemlje i ljudi. Njihov je rad predstavljen u raznim kontekstima, uključujući Pompidou Kanal, Centre Pompidou-Metz, 35. São Paulo Biennale, documenta 15 i IDFA.

radovi se mogu posjetiti do 26.4.2025.
u radnom vremenu institucija:

booksa

martićeva 14 d
utorak – subota 10 – 18 h

centar mladih ribnjak

park ribnjak 1
ponedjeljak – subota 10 – 20 h

kinoteka

kordunska 1
film se prikazuje prije redovitih projekcija
27. i 28.3. te 2. i 3.4. u 18 h
FILM JE DOSTUPAN I ONLINE NA STRANICI
<https://circa.art/circa-prize-2024/tizintizwa-collective/>

knjižnica i čitaonica bogdana ogrizovića

preradovićeva 5
ponedjeljak – petak 8 – 20 h
subota 8 – 14 h
svaka druga nedjelja 17 – 21 h

koncertna dvorana vatroslava lisinskog

trg stjepana radića 4 • 10000 zagreb
besplatan ulaz srijedom od 17 do 19h

ured udruge što, kako i za koga / whw

bogovićeva 1 • 8. kat
utorak 15 – 20 h
četvrtak 10 – 15 h
subota 10 – 13 h

RADOVI U VANJSKOM PROSTORU

draškovićeva 31
kic • preradovićeva 5

hvala svim umjetnicima i institucijama na suradnji.

posebno hvala madeleine kristl i pepeu kristl na dozvoli da koristimo stihove pjesme "pet bijelih stepenica" za ovu izložbu (iz vlado kristl, "pet bijelih stepenica", samizdat, 1961., zagreb).

program u draškovićevoj 31 realiziran je u suradnji s novim prostorima kulture.

PODRŠKA

gradski ured za kulturu i civilno društvo grada zagreba •
ministarstvo kulture i medija republike hrvatske •
zaklada kultura nova • hrvatski audiovizualni centar

GRAD ZAGREB

Zaklada
Kultura nova

Hrvatski
audiovizualni
centar

Central for Audiovisual Culture